

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา กล่าวคือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนให้ผู้เรียนฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุงตนเองได้ เพื่อก่อให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ครูมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยครูต้องเป็นนักวางแผนที่ดี เป็นนักคิดที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ครูต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ติดตามข่าวสารใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และปรับตัวให้เข้ากันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ถ้าครูผู้สอนสามารถนำวิจัยไปช่วยในการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน ครูผู้สอนจะเกิดความรู้และความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และผลจากการวิจัยในชั้นเรียนสามารถช่วยแก้ปัญหาปรับพฤติกรรมและหรือยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ งานวิจัยในชั้นเรียนที่ได้รับการยอมรับมีการเผยแพร่และนำไปขยายผล ถือว่าเป็นการพัฒนาผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูควบคู่กันไป จะเห็นได้ว่าการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการเรียนการสอนของครูผู้สอนในยุคปัจจุบันที่เรียกกันว่าเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา

ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยให้สูงเทียบเท่าค่าเฉลี่ยการประเมินผู้เรียนนานาชาติ (PISA) ภายในปี 2563 รวมทั้งลดช่องว่างของโอกาส และคุณภาพการศึกษา” พันธกิจที่จะต้องดำเนินการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาด้วยระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบายในการวิจัยและส่งเสริมการวิจัยเป็นกรอบแนวคิด และทิศทางการดำเนินงานวิจัย ไว้ดังนี้ 1) ให้องค์กรหน่วยงานในสังกัดดำเนินงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 2) ส่งเสริมการสร้างนักวิจัยใหม่และพัฒนาเครือข่ายวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัยแบบมีส่วนร่วมจากหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และสามารถนำผลวิจัยไปใช้

ให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม 3) ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการศึกษาวิจัยร่วมกัน เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และบุคลากรทางการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จ 4) สนับสนุนการศึกษาสภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต 5) ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 2 – 3)

จากนโยบายด้านการวิจัยและส่งเสริมการวิจัย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานในสังกัดระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมการวิจัยดังนี้ 1) บุคลากรในหน่วยงาน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใช้ผลการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนางานในความรับผิดชอบ 2) มีผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับกรอบทิศทางนโยบาย จุดเน้น ความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา และนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหา หรือพัฒนางานที่รับผิดชอบ 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น 5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 15)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งจะเป็นข้อมูล และแนวทางสำคัญที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะส่งเสริม และพัฒนาครูผู้สอนให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

1.2 คำถามการวิจัย

ปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย กับความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักวิจัย ด้านเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนของโรงเรียนในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.4.2 ตัวแปรพยากรณ์อย่างน้อย 1 ตัว สามารถทำนายความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.5.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,272 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 306 คนได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของยามานะ

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่

1.5.2.2 คุณลักษณะของนักวิจัย

1.5.2.3 การสนับสนุนของโรงเรียน

1.5.2.4 เจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5.2.5 แรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5.2.6 บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5.2.7 ตัวแปรตาม ได้แก่ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5.3 ระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ทักษะ กระบวนการในการศึกษาหาความรู้ เพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาคำตอบในการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

“คุณลักษณะของนักวิจัย” หมายถึง การเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพ เช่น มีความศรัทธาในระเบียบวิธีวิจัย การใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีจรรยาบรรณของนักวิจัย เป็นต้น

“เจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน” หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของบุคคลซึ่งเกิดจากประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งอาจเป็นไปในทิศทางที่ดีหรือในทางขัดแย้ง

“แรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน” หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ได้ผลสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำวิจัยโดยแรงจูงใจการทำวิจัยในชั้นเรียนวัดเป็นคะแนนออกมาได้จากแบบวัดแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

“บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน” หมายถึง สภาพแวดล้อมของสังคมที่อยู่รอบ ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจหรืออารมณ์ของผู้ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งวัดได้จากแบบวัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

“การสนับสนุนของโรงเรียนในการทำวิจัยในชั้นเรียน” หมายถึง การดำเนินงานในการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน แหล่งเงินทุนทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดสรรงบประมาณประจำปีสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งวิชาการที่อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย

“การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ” หมายถึง การหาคุณลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยที่สามารถบ่งบอกถึง ความตรงตามเนื้อหา ความเชื่อมั่น ความยากและอำนาจจำแนก

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย กับความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ระดับใด

1.7.2 ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.7.3 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนให้มีความสามารถทำวิจัย ในชั้นเรียน

1.7.4 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาในการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน